

Nr identyfikacyjny
spGE –- 2019/2020
(numer porządkowy z kodowania)

Nr identyfikacyjny - wyjaśnienie

sp – szkoła podstawowa, symbol przedmiotu (np. GE- geografia), numer porządkowy wyniku z numeru stolika wylosowanego przez ucznia

WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY z geografii dla uczniów szkół podstawowych 2019/2020

TEST ELIMINACJE WOJEWÓDZKIE

<ul style="list-style-type: none"> • Arkusz liczy 16 stron i zawiera 30 zadań oraz brudnopis. • Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej. • Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem. • Odpowiedzi wpisuj długopisem bądź piórem, kolorem czarnym lub niebieskim. • Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi. • W zadaniach zamkniętych prawidłową odpowiedź zaznacz stawiając znak X na odpowiedniej literze. • Jeżeli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem i zaznacz znakiem X inną odpowiedź. • Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym. • Obok każdego numeru zadania podana jest maksymalna liczba punktów możliwa do uzyskania za prawidłową odpowiedź. • Pracuj samodzielnie. Postaraj się udzielić odpowiedzi na wszystkie pytania. • Nie używaj korektora. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną. • Nie używaj pomocy (np. kalkulator), jeżeli nie pozwala na to regulamin konkursu. 	<p>Czas pracy:</p> <p align="center">90 min*</p>
---	--

Powodzenia!

* błąd edytorski dotyczący czasu pracy z testem. Czas pracy 120 min.

Wypełnia Komisja Konkursowa po zakończeniu sprawdzenia prac

Imię i nazwisko ucznia

.....

Zadanie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	Razem
Punkty możliwe do uzyskania	4	3	3	4	3	3	2	2	1	2	3	3	3	2	5	
Punkty uzyskane																
Zadanie	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	
Punkty możliwe do uzyskania	4	1	3	3	4	3	3	4	2	6	5	6	3	5	5	100 pkt.
Punkty uzyskane															pkt.

Podpisy członków komisji sprawdzających prace:

1. (imię i nazwisko).....(podpis)

2. (imię i nazwisko).....(podpis)

Zadanie 1 (0 – 4p.)

Na podstawie opisów rozpoznaj obiekty geograficzne. Nazwy wybierz z ramki.

*Morze Martwe, Jezioro Bajkał, Wyżyna Irańska, Mount Blanc
Wyżyna Tybetańska, Mount Everest, Morze Kaspijskie*

- a) Zbiornik ten zajmuje obszar ok. 372 tys. km² i jest największym pod względem powierzchni jeziorem świata
- b) Obszar ten leży w centralnej Azji, wznosi się na wysokość 4000 – 5000 m n.p.m., często nazywany jest „dachem świata”
- c) Jest najwyższym szczytem kuli ziemskiej. Znajduje się w Himalajach na granicy Nepalu i Chin
- d) Zbiornik ten położony jest na południu azjatyckiej części Rosji. Jego głębokość wynosi 1642 m, jednocześnie jest największym zbiornikiem słodkiej wody na kuli ziemskiej

Zadanie 2 (0 – 3p.)

Wymień trzy skutki zjawisk wulkanicznych.

- a)
- b)
- c)

Zadanie 3 (0 – 3p.)

Na podstawie fotografii rozpoznaj rośliny uprawiane w Azji.

- a)

Źródło: <http://anna-in-korea.blogspot.com/2006/10/>

b)

Źródło: <https://ulicaekologiczna.pl/zdrowy-tryb-zycia/>

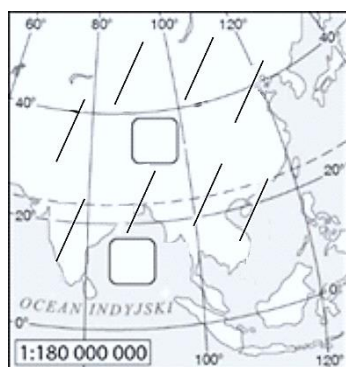
c)

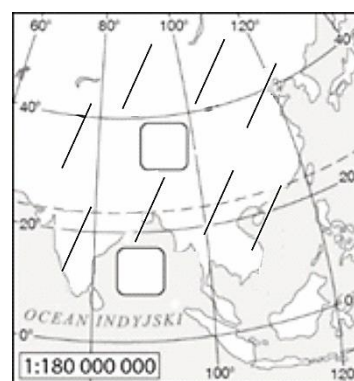
Źródło: <https://www.krolestworoslin.pl>

Zadanie 4 (0 – 4p.)

Uzupełnij schemat cyrkulacji monsunowej zachodzącej w Azji południowo – wschodniej. Wpisz w odpowiednie miejsca ośrodki baryczne, zaznacz kierunki wiatrów.

Monsun letni

Monsun zimowy

Zadanie 5 (0 – 3p.)

Sposób myślenia mieszkańców Japonii przekłada się na zasady obowiązujące w pracy.

Wymień trzy zasady, którymi kierują się Japończycy w pracy.

- a)
- b)
- c)

Zadanie 6 (0 – 3p.)

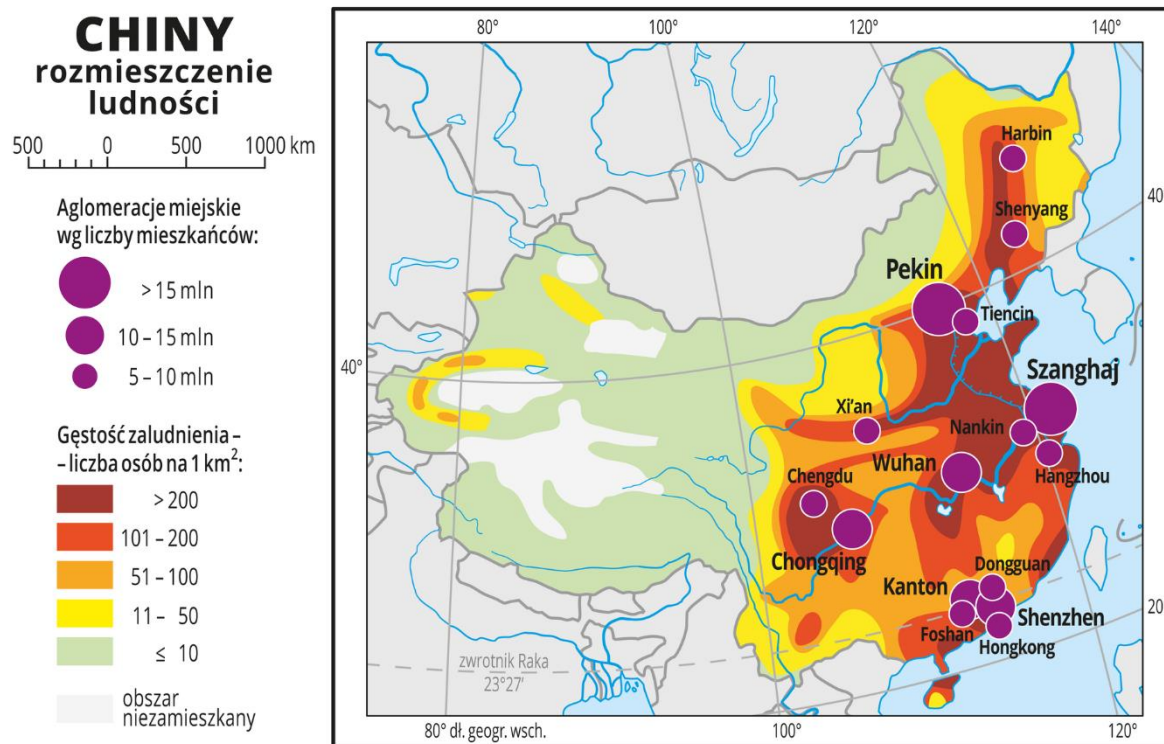
Szczególne znaczenie w japońskiej gospodarce ma przemysł zaawansowanych technologii.

Podkreśl trzy czynniki z wymienionych, które miały wpływ na rozwój high – tech w Japonii.

- a) zaplecze naukowo – badawcze
- b) tania siła robocza
- c) wysoko wywalifikowana kadra pracowników
- d) duże zasoby surowców mineralnych
- e) duże zasoby finansowe na badania innowacyjne
- f) duże zapotrzebowanie na energię.

Zadanie 7 (0 – 2p.)

Mapa przedstawia gęstość zaludnienia Chin.

Źródło: <https://epodreczniki.pl/a/chiny---najludniejszy-kraj-swiata/D10KJb18I>

Sformułuj dwie prawidłowości dotyczące rozmieszczenia ludności w Chinach.

- a)
- b)

Zadanie 8 (0 – 2p.)

Program kontroli urodzeń w Chinach sprawił, że współczynnik przyrostu naturalnego jest obecnie względnie niski – wynosi 5‰. Wymień dwie konsekwencje społeczne spowodowane polityką kontroli urodzeń.

- a)
- b)

Zadanie 9 (0 – 1p.)

Przemysł wydobywczy Indii opiera się na zróżnicowanej bazie surowców mineralnych. Najważniejsze z nich to:

- a) węgiel kamienny, rudy żelaza, rudy manganu
- b) węgiel brunatny, ropa naftowa, gaz ziemny
- c) węgiel kamienny, węgiel brunatny, siarka
- d) węgiel brunatny, rudy chromu, rudy miedzi.

Zadanie 10 (0 – 2p.)

Wykonaj polecenia:

- a) Rozwiń skrót OPEC:
.....
.....
- b) Z podanych państw podkreśl cztery, które należą do OPEC:

Kanada, Arabia Saudyjska, Chiny, Zjednoczone Emiraty Arabskie, Indie, Iran, Kuwejt

Zadanie 11 (0 – 3p.)

Zróżnicowanie religijne i etniczne, nierozwiązane spory graniczne, a także walka o władzę i wpływy powodują, że na Bliskim Wschodzie wybuchają liczne konflikty.

Wymień trzy skutki konfliktów zbrojnych na Bliskim Wschodzie:

- a)
- b)
- c)

Mapa do zadań 12 i 13

Zadanie 12 (0 – 3p.)

Mapa przedstawia średnie roczne sumy opadów w Afryce.

Źródło: <https://epodreczniki.pl/a/afryka---strefowosc-klimatyczna-roslinna-i-glebowa/DaMi72Fls>

Podaj czynnik geograficzny, który wpłynął na wielkość opadów:

- a) w Kotlinie Kongo -
- b) na Saharze -
- c) na Kalahari -

Zadanie 13 (0 – 3p.)

Uzupełnij tabelę, wybierając z informacji podanych w ramce oraz wykorzystując mapę z zadania 12.

*pustynia, sawanna, makia,
strefa klimatów równikowych wybitnie wilgotnych, strefa klimatów podzwrotnikowych morskich, strefa klimatów zwrotnikowych suchych,
gleby czerwonożółte laterytowe, gleby bielcowe, gleby szaroziemy*

Strefa roślinna	Strefa klimatyczna	Gleby	Numer na mapie
		Gleby cypryckie	
Wilgotne lasy równikowe			
	Strefa klimatów zwrotnikowych suchych		

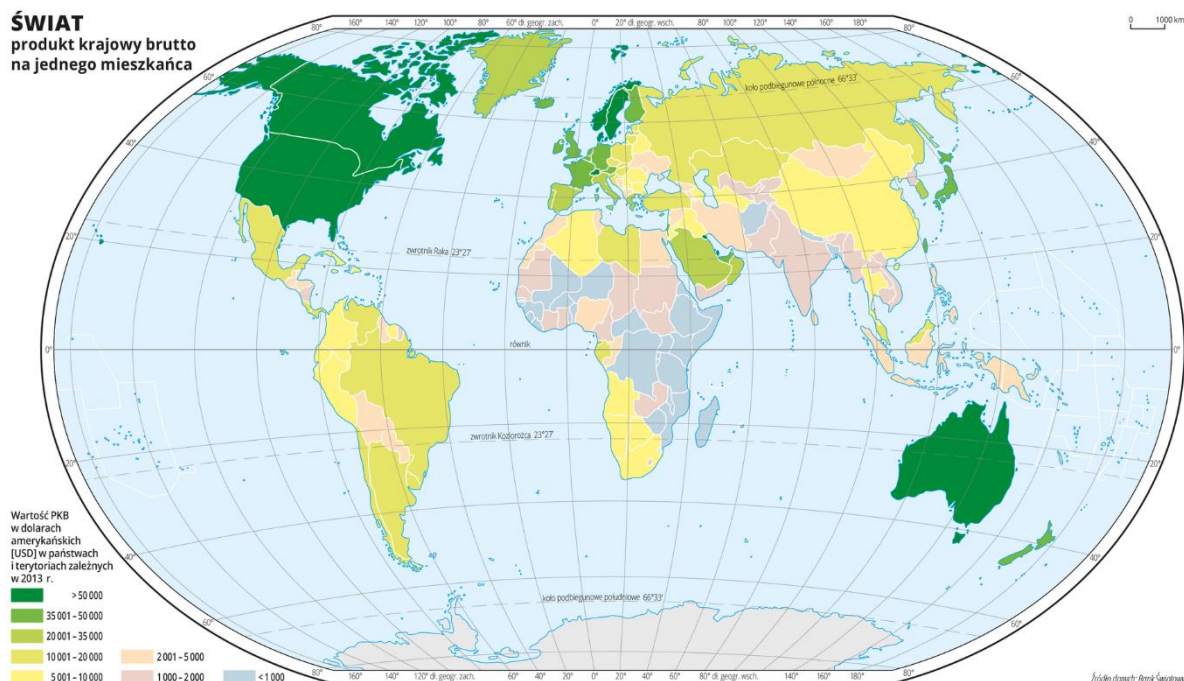
Zadanie 14 (0 – 2p.)

Podaj dwie przyczyny pustoszenia Sahelu.

- a)
-
- b)
-

Zadanie 15 (0 – 5p.)

Korzystając z mapy oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Źródło: <https://epodreczniki.pl/a/wskazniki-rozwoju-spoeczno-gospodarczego/DklOAHsUQ>

a) Wymień dwa państwa afrykańskie o PKB poniżej 1000 dolarów na 1 mieszkańca:

.....

b) Wymień trzy bariery ograniczające rozwój nowoczesnych działów przemysłu i usług w Afryce:

-
-
-

Zadanie 16 (0 – 4p.)

Korzystając z tekstu źródłowego oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Afryka niejednokrotnie doświadczała suszy. Tak było m.in. w latach 80. XX wieku w Etiopii, kiedy z głodu zmarło blisko milion ludzi. Podobna sytuacja miała miejsce od końca lat 60. do połowy 80. na Sahelu (obszar między Saharą a Afryką równikową). Zjawiska te wywoływane były przez okresowe zmiany klimatyczne, a konkretnie zmiany wzorców opadowych, co wówczas miało niewielki – lub wręcz żaden - związek z globalnym ociepleniem. Poza tym czynnikiem, który miał wpływ na klęski głodu w XX wieku, był trwający już wtedy szybki wzrost populacji. No i bieda, której przyczyny należy doszukiwać się w epoce kolonialnej. Francja, Hiszpania, Niemcy i Anglia podzieliły Afrykę prostymi liniami, pomijając to, że tu czy tam mieszka takie czy inne plemię, nacja, odłam religijny itd. Po upadku kolonializmu

wywoływało to trwające do dziś konflikty, wojny domowe na tle religijnym oraz etnicznym. Na te problemy nałożyła się zmiana klimatu. Rosnące średnie wartości temperatur zwiększają ryzyko wystąpienia susz. Strefy klimatyczne przesuwają się, zmieniają się wzorce opadowe. W konsekwencji zacofane rolnictwo nie jest w stanie wyżywić populacji. A głód podsyca konflikty. Sytuację pogarszają dobrze zorganizowane grupy terrorystyczne, którym słabe, często skorumpowane rządy nie są w stanie się przeciwstawić. Problem narasta, choć w każdym kraju wygląda nieco inaczej. Wiele państw pogrąża się w odmętach chaosu i anarchii. Tak jest w Somalii, która od dekad zmaga się z ubóstwem, niedożywieniem i klęskami nieurodzaju.

Źródło: <https://www.reo.pl/dlaczego-afryka/>

a) Wymień dwie przyczyny głodu w Etiopii.

-
-

b) Zaproponuj dwa sposoby ograniczenia głodu w Etiopii.

-
-

Zadanie 17 (0 – 1p.)

W Kenii można spotkać symbole afrykańskiej fauny – Big Five, czyli Wielką Piątkę zwierząt.

Źródło: <http://kociara-postcards.blogspot.com/2012/06/wielka-piatka-afryki.html>

Wymień zwierzęta, które ją tworzą:

.....

.....

Zadanie 18 (0 – 3p.)

Rolnictwo plantacyjne polega na uprawianiu roślin tego samego gatunku, np. kawa, herbata, przez wiele kolejnych lat na tym samym obszarze (monokultura).

Wymień trzy cechy rolnictwa plantacyjnego w Afryce:

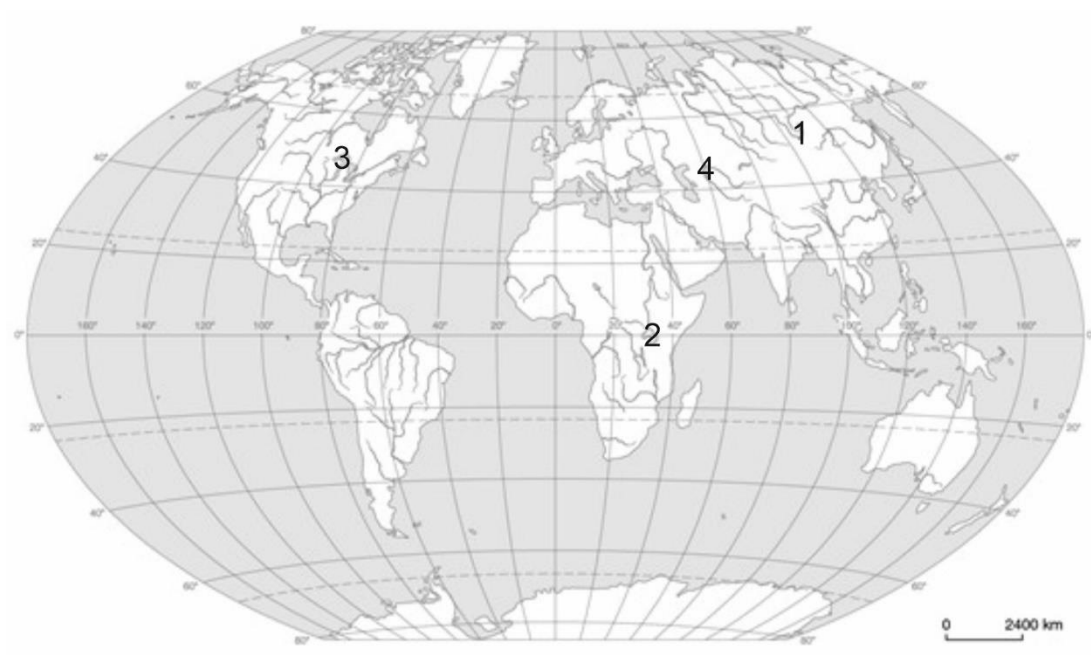
- a)
- b)
- c)

Zadanie 19 (0 – 3p.)

Korzystając z własnej wiedzy oraz informacji zawartych w ramce uzupełnij tabelkę.

Rodzaje jezior: tektoniczne, reliktowe, wulkaniczne, tektoniczno – polodowcowe

Nazwa jeziora	Typ genetyczny	Kontynent	Numer na mapie
Jezioro Wiktorii			
Jezioro Górne			
Jezioro Aralskie			

Źródło: opracowanie własne na podstawie [https://www.dlanauczyciela.pl/zasoby/szkoly-ponadgimnazjalne/geografia/oblicza-geografii-zr/czesc-1/?f:3\[0\]=76](https://www.dlanauczyciela.pl/zasoby/szkoly-ponadgimnazjalne/geografia/oblicza-geografii-zr/czesc-1/?f:3[0]=76)

Zadanie 20 (0 – 4p.)

Literą **P** - oznacz zdania prawdziwe, literą **B** – zdania błędne.

- a) Głównym elementem środowiska przyrodniczego Amazonii są wilgotne lasy równikowe nazywane selwą.
- b) W Amazonii występuje wiele gatunków bardzo cennych drzew, takich jak mahoniowiec i polisandrowiec.
- c) W latach 70 – tych XX wieku zaczęto eksploatować lasy amazońskie w wyniku czego powierzchnia lasów zwiększyła się o ok. 20%.
- d) Skutkami wylesiania w Amazonii są m.in. erozja gleb, zaburzenie obiegu wody w atmosferze.

Zadanie 21 (0 – 3p.)

Megalopolis to obszary silnie zurbanizowane. Do nazw megalopolis występujących w Ameryce Północnej dobierz miasta w nim występujące.

- 1) BosWash
- 2) ChiPitts
- 3) SanSan
- a) Chicago, Detroit, Pittsburgh
- b) Sao Paulo, Rio de Janeiro – Nova Iguacu
- c) Boston, Nowy Jork, Washington
- d) San Francisco, Los Angeles, San Diego

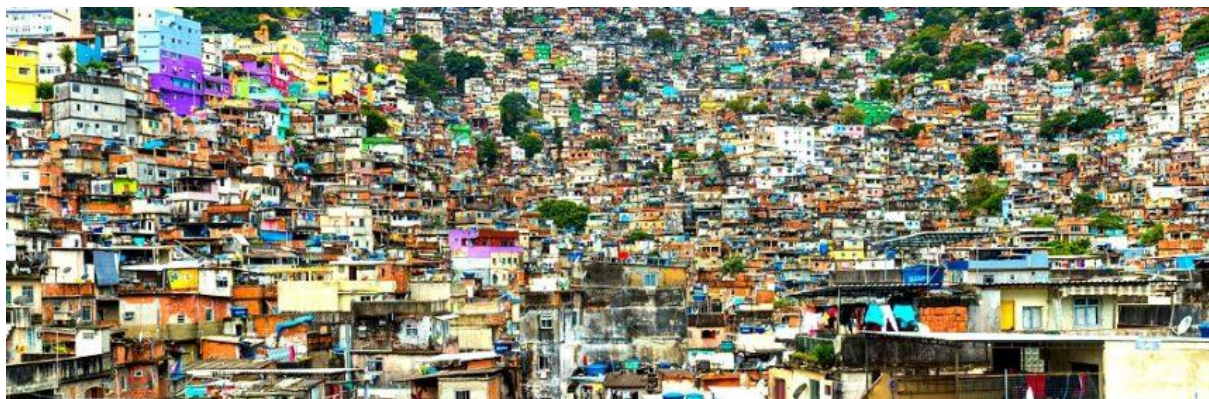
1

2

3

Zadanie 22 (0 – 3p.)

Wymień trzy problemy środowiskowe, społeczne lub ekonomiczne, z jakimi borykają się mieszkańcy faveli w Brazylii.

Źródło: <http://caipiroska.pl/tragiczna-wyprawa-do-faveli/>

- a)
- b)
- c)

Zadanie 23 (0 – 4p.)

Do nazwy szczytu dopasuj pasmo górskie, w którym występuje.

1. Góra Kościuszki
2. Masyw Vinsona
3. Aconcagua
4. Denali

- a) Góry Ellswortha
- b) Andy
- c) Alpy Australijskie
- d) Góry Alaska
- e) Himalaje

1.....

2.....

3.....

4.....

Zadanie 24 (0 – 2p.)

W Dolinie Krzemowej mieszczą się siedziby znanych na całym świecie firm z branży high – tech. Z wymienionych nazw firm podkreśl te, które mieszczą się w Dolinie Krzemowej:

Hewlett – Pacard, Sony, Samsung, Intel, Xiaomi, Apple, Toyota, Facebook

Zadania z literatury

Zadanie 25 (0 – 6p.)

W tekście skreśl błędne wyrażenia tak, aby zdania były prawdziwe.

Ukształtowanie terenu, a przede wszystkim położenie bezpośrednio nad *Cieśniną Drake’a* / *Cieśniną Bransfielda* oddzielającą Ziemię Ognistą od Arktyki / *Antarktydy* sprawia, że obszar ten cechuje się niezbyt przyjaznym klimatem. Wraz z wysokością suma opadów *szybko maleje* / *szybko rośnie*, a południowe wyspy archipelagu Ziemi Ognistej mają roczną sumę opadów niemal trzykrotnie *wyższą* / *niższą* niż Ushuaia. Pierwszym Europejczykiem, który zetknął się z rdzenną ludnością był *Willem Schouten* / *Ferdynad Magellan*, który w 1520 roku przepłynął z *Oceanu Atlantyckiego* / *Oceanu Indyjskiego* na Pacyfik cieśniną oddzielającą Ziemię Ognistą od części kontynentalnej, później nazwaną na jego cześć.

Zadanie 26 (0 – 5p.)

Rozpoznaj herb miasta oraz kraj, w którym się znajduje, wykorzystując informacje podane w ramce.

*Moskwa, Monachium, Lyon, Budapeszt, Quebec, Odessa
Węgry, Kanada, Niemcy, Ukraina, Rosja, Francja*

Herb	Miasto	Państwo
		
		
		
		
		

Zadanie 27 (0 – 6p.)

Szanghaj to największy ośrodek gospodarczy Chin. W mieście ma swe siedziby niemal 800 instytucji finansowych, w tym trzecia na świecie pod względem obrotów giełda szanghajska oraz giełdy towarowe i wielkie banki. Mimo intensywnego rozwoju miasto boryka się z poważnymi problemami ekologicznymi i społecznymi.

a) Wymień trzy problemy ekologiczne lub społeczne występujące w Szanghaju:

-
-
-

b) Wskaż trzy rozwiązania innowacyjne, które władze Szanghaju wprowadzają w celu ograniczenia negatywnych skutków intensywnego rozwoju miasta:

-
-
-

Zadanie 28 (0 – 3p.)

Inwestorzy z całego świata szbko dostrzegli potencjał tkwiący w bezludnym, sterylnym wybrzeżu Morza Czerwonego i jego zatokach. Zaczęły powstawać kolejne miejsca dla turystów, w tym także prywatne miasta. Wymień trzy elementy zagospodarowania przestrzennego występującego w prywatnych miastach.

- a)
-
- b)
-
- c)
-

Zadanie 29 (0 – 5p.)

Populacja Konso, rdzennego plemienia mieszkającego w Etiopii, liczy ok. 300 tys. osób. Żyją na obszarze 230 km² i zajmują się rolnictwem.

a) Oblicz gęstość zaludnienia plemienia Konso:

Obliczenia:

Wynik:

b) Wymień trzy metody stosowane przez plemię Konso w celu uprawy ziemi:

-
.....
-
.....
-
.....

Zadanie 30 (0 – 5p.)

Do opisu dopasuj regionalną nazwę używaną przez plemię Konso.

słup pokoleniowy, mora, cheka, injera, kurkufa, waka

Opis	Regionalna nazwa
Wykonana w drewnie podobizna zmarłego wodza, jest ustawiana w lesie w miejscu pochówku.	
Lokalny napój wykonany z kukurydzy i sorgo.	
Placek robiony na zakwasie z mąki teff.	
Budynek, do którego nie mają wstępu ani kobiety, ani dziewczynki.	
Konso żywią się głównie czymś w rodzaju naszej owsianki powstającej na bazie kukurydzy i sorgo.	

Brudnopsis